

Udlændingeafdelingen

Dato:
Kontor: Asyl- og Visumkontoret
Sagsbeh: Ane Røddik Christensen
Sagsnr.: 2012-0035-0145
Dok.: 639137

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål V-Z
fra Folketingets Retsudvalg den 19. februar 2013

Samrådsspørgsmål V:

"Vil ministeren redegøre for udviklingen i kriminalitet blandt asylansøgere?"

Samrådsspørgsmål W:

"Vil ministeren kommentere perspektiv-artiklen i Berlingske Tidende fra den 14. december 2012: "Kriminelle asylansøgere – en tikkende bombe?"

Samrådsspørgsmål X:

"Vil ministeren redegøre for regeringens indsats og eventuelle nye initiativer i forhold til kriminalitet blandt asylansøgere?"

Samrådsspørgsmål Y:

Vil ministeren med afsæt i svar på REU alm. del spørgsmål 403 redegøre for de nærmere omstændigheder, herunder forudsætninger for og hyppighed i anvendelsen af udlændingelovens § 35 og § 36?

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Samrådsspørgsmål Z:

”Vil ministeren redegøre for, hvilke muligheder man i øvrigt har for at forhindre kriminelle asylansøgere i Danmark i at begå ny kriminalitet, og i hvilket omfang disse muligheder anvendes?”

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Karen Jespersen (V) og Karsten Lauritzen (V).

[Indledning]

Jeg vil gerne lægge ud med at takke for spørgsmålene.

De giver mig mulighed for endnu engang at fortælle om regeringens vedvarende indsats for at bekæmpe kriminalitet, i dette tilfælde blandt asylansøgere.

For der skal ikke herske tvivl om, at regeringen ser med stor alvor på, at nogle asylansøgere kommer hertil for at begå kriminalitet under dække af at være på flugt. Det skal vi ikke finde os i, og derfor har regeringen et stærkt og vedvarende fokus på at løse problemerne.

At asylansøgere begår kriminalitet er i øvrigt ikke noget nyt problem. Det har tidligere regeringer også haft udfordringer med. Både den tidligere SR-regering og under VK-regeringen. Den nuværende regering har løftet den samlede indsats til et nyt niveau, og vi tager problemet meget alvorligt.

Asylsystemet er til for at beskytte og hjælpe mennesker, der har et beskyttelsesbehov – som risikerer at blive udsat for vold og tortur i deres hjemland – og ethvert forsøg på at udnytte Danmarks vilje til at hjælpe mennesker med reelle behov, skal der sættes konsekvent ind overfor.

Det er som bekendt blot nogle få uger siden, at et beslægtet tema – nemlig narkotikahandel i Sandholmløjren – var genstand for et samråd i Integrationsudvalget, så det kan ikke undgås, at jeg her i dag vil komme til at gentage noget af det, jeg sagde ved den lejlighed. Det håber jeg, at eventuelle gengangere vil bære over med.

[Kriminalitetsudviklingen]

Jeg vil begynde med spørgsmål V, hvor der spørges til udviklingen i kriminalitet blandt asylansøgere.

Jeg har til brug for besvarelsen modtaget en opgørelse fra Rigspolitiet over antallet af sigtelser for overtrædelse af henholdsvis straffeloven, lov om euforiserende stoffer og våbenloven, hvor den sigtede opholdt sig som asylansøger her i landet.

Desuden er der – da samme person jo kan være sigtet for flere forhold – udarbejdet en opgørelse over antallet af sigtede personer inden for det enkelte år fordelt på straffeloven, lov om euforiserende stoffer og våbenloven.

Opgørelserne er baseret på registreringer foretaget i politiets sagsbehandlingssystem POLSAS og viser udviklingen fra 2005-2012.

Samlet set viser opgørelserne, at der for så vidt angår antallet af sigtelser – med mindre udsving – har været en stigende tendens i perioden, når det gælder overtrædelser af straffeloven og lov om euforiserende stoffer. Niveauet for overtrædelser af våbenloven er derimod det samme nu som i 2005.

Særligt for så vidt angår straffelovsovertrædelserne ses der navnlig i perioden fra 2008-2011 at have været en ret markant stigning i antallet af

sigtelser. For så vidt overtrædelser af lov om euforiserende har stigningen i antallet af sigtelser været mest markant fra 2010-2012.

Også for så vidt angår antallet af sigtede personer har der været en stigende tendens i hele perioden, når det gælder sigtelser vedrørende straffeloven og lov om euforiserende stoffer, mens antallet af personer, der sigtes for våbenlovsovertrædelser, var på samme niveau sidste år som i 2005.

Udviklingen i antallet af sigtede personer har været mest markant de seneste år.

Tallene skal ses i lyset af, at der allerede under den tidligere regering – helt præcist i perioden 2007-2010 – som bekendt er sket en betydelig stigning i antallet af personer, som har søgt om asyl i Danmark.

Så for at sige det lidt firkantet: Asylansøgerne er ikke blevet mere kriminelle, men der er siden 2007 generelt kommet flere, og derfor er der også flere tilfælde af kriminalitet.

[Artiklen fra Berlingske Tidende]

Jeg vil nu vende mig mod spørgsmål W, der vedrører artiklen i Berlingske Tidende fra den 12. december 2012.

Artiklen berører jo en række forskellige temaer, men jeg vil prøve at forholde mig til det væsentligste.

[Center Sandholm]

For så vidt angår Center Sandholm og TV2's udsendelser om narkotikasalg i centeret kan jeg sige – ligesom jeg gjorde det i Integrationsudvalget for nogle uger siden – at handel med narkotika i landets asylcent-

re efter regeringens opfattelse er helt uacceptabelt. Det skal der selvsagt slås hårdt ned på – ligesom vi under ingen omstændigheder skal acceptere, at nogle mennesker kommer til Danmark for at begå kriminalitet under dække af at være på flugt.

Efter at det i august 2012 blev konstateret, at en del af de anholdte narkohandlere fra Vesterbro opholdt sig i Center Sandholm, har Nordsjællands Politi skærpet fokus på Center Sandholm.

Nordsjællands Politi har bl.a. etableret et særligt samarbejde med Københavns Politi, der har ført til, at de to kredse har gennemført flere fælles koordinerede, politimæssige operationer i Center Sandholm.

I perioden fra slutningen af september 2012 til og med december 2012 har politiet således gennemført i alt fire politiaktioner i Center Sandholm, hvor der er foretaget ransagning af en række lokaliteter. Disse aktioner blev bl.a. iværksat i anledning af de indslag, der har været bragt i TV2.

Der er også fremadrettet taget en række initiativer af både Røde Kors og Nordsjællands Politi for at dæmme op for kriminaliteten i Center Sandholm.

For det første vil jeg fremhæve, at alle medarbejdere er blevet instrueret i, at der skal anlægges en nul-tolerance-tilgang, således at enhver kriminel handling, som personalet bliver bekendt med, øjeblikkeligt anmeldes til politiet.

Nordsjællands Politi har endvidere besluttet at iværksætte en række politifaglige initiativer, herunder

- intensivering af Beredskabsafdelingens tilsyn med lejren. Det betyder, at Nordsjællands Politis lokalpoliti er til stede i Center Sandholm flere timer dagligt.
- undervisningsmæssig bistand til Dansk Røde Kors i forhold til indgivelse af anmeldelser til politiet omkring hændelser i Center Sandholm, og
- fokus på hurtige afgørelser i alle kriminalitetsforhold, hvor asylansøgere er sigtede.

Herudover er det aftalt, at Røde Kors skal føre mere konsekvent adgangskontrol med personer, der ønsker at komme ind på Center Sandholm, således at det sikres, at alle personer, der får adgang til lejren, har et lovligt ærinde der.

Røde Kors vil også øge sin kontrol på fællesarealerne og aktivt forholde sig til, om personer, der antræffes på stedet, har ret til at være der eller ej. Til det formål har Røde Kors allerede øget sin bemanning i ydertiernerne – det vil sige om natten og i weekenden. Dette betyder, at det store flertal af lovlydige beboere i Center Sandholm vil få nemmere ved at indberette kriminalitet til personalet.

Jeg er sikker på, at disse initiativer er vejen frem, hvis vi skal sætte effektivt og konsekvent ind over for kriminaliteten i asylcentre og samtidig sende et klart signal om, at vi ikke tolererer misbrug af asylsystemet.

[Målrettet indkvartering]

Jeg vil i øvrigt gerne henvise til den asylaftale, som regeringen indgik med Enhedslisten og Liberal Alliance i september måned.

Det indgår som et element i aftalen, at der skal ske en mere målrettet indkvartering af asylansøgere i centersystemet, således at der ved indkvartering tages hensyn til, hvilken fase af asylsagsbehandlingen en ansøger befinder sig i. Nyankomne asylansøgere skal således indkvarteres i modtagecentre, mens afviste asylansøgere skal være i udrejsecentre.

Nu kan det jo i princippet forekomme, at en asylansøger i hvilken som helst fase af asylsagsbehandlingen begår kriminalitet, men asylansøgere, der er dømt for kriminalitet, bør efter min mening ikke bo i modtagecentre side om side med nyankomne flygtninge.

[Dublin-forordningen]

For så vidt angår artiklens omtale af Dublin-forordningen kan jeg forsikre om, at Rigspolitiet og de danske udlændingemyndigheder effektivt og målrettet anvender de muligheder, som forordningen giver.

Danmark overfører og tilbagefører således asylansøgere til andre medlemslande efter disse landes accept eller såkaldt accept-by-default, ligesom Danmark overtager eller tilbagetager asylansøgere fra andre medlemslande, hvor Danmark måtte være ansvarlig for behandlingen af asylansøgningen.

Rigspolitiet har alene i 2012 overført eller tilbageført ca. 800 personer til andre medlemslande i medfør af Dublin-forordningen. Til sammenligning kan jeg oplyse, at tallet i 2011 var ca. 900, og i 2010 var det ca. 700.

Dublin-forordningen indeholder tidsfrister i forhold til fremsendelse af anmodninger om overtagelse til andre medlemslande, tidsfrister for stillingtagen til en anmodning om overtagelse samt tidsfrister for selve gennemførelsen af overførslen. En sag, der resulterer i en overførsel i medfør af Dublin-forordningen, vil således altid tage en vis tid.

Den sagsbehandlingstid, som de danske myndigheder har indflydelse på, tilstræbes løbende holdt så kort som muligt. I forhold til planlægningen af selve overførslen har Rigspolitiet et godt samarbejde med myndighederne i modtagerlandene.

Det er således efter min opfattelse ikke rimeligt, når det i artiklen fra Berlingske Tidende hævdes, at myndighederne ikke er meget opmærksomme på mulighederne for at overføre asylansøgere efter Dublin-proceduren.

[Indsatsen mod asylansøgers kriminalitet]

Jeg vil nu vende mig mod spørgsmål X og Z, som jeg vil tillade mig at besvare samlet, da de begge vedrører indsatsen mod kriminalitet blandt asylansøgere.

Som nævnt er kriminalitet blandt asylansøgere ikke noget nyt problem. Det har tidligere regeringer også haft udfordringer med. Der er gennem tiden blevet iværksat forskellige tiltag for at imødekomme de problemer, der har været på et givent tidspunkt.

Så de fleste af os kan nok blive enige om, at det er helt uacceptabelt at komme til Danmark for at begå kriminalitet under dække af at være på flugt.

Sådant misbrug af asylsystemet skal vi selvsagt på ingen måde tolerere.

Problemerne på Center Sandholm kan ingen acceptere. Derfor bliver der sat ind over for dem.

Men hvad er Rigspolitiets generelle billede af kriminaliteten på landets asylcentre?

Efter Rigspolitiets opfattelse, som er baseret på en rundspørge til landets politikredse, er der generelt ikke belæg for at antage, at der i asylcentre foregår organiseret kriminalitet. Og heller ikke alvorligere kriminalitet, såsom personfarlig kriminalitet, overtrædelser af våbenlovgivningen eller overtrædelse af narkotikaloggivningen, synes efter Rigspolitiets opfattelse at forekomme i noget betydeligt omfang.

Det er derfor også Rigspolitiets samlede vurdering, at der – når det gælder kriminalitetsniveauet og kriminalitetsudviklingen på centrene generelt – ikke er større problemer.

Jeg ved, at Rigspolitiet og politikredsene løbende drøfter kriminalitetssituationen i forhold de enkelte asylcentre, herunder behovet for at iværksætte særlige tiltag. Rigspolitiet har således senest den 7. december 2012 generelt henledt politikredsens opmærksomhed på relevant politimæssig synlighed i forhold til asylcentre.

Det er Rigspolitiets samlede vurdering, at de politikredse, som rummer asylcentre, er særdeles opmærksomme på eventuelle kriminalitetsproblemer i forhold til asylansøgere og asylcentre og målrettet og efter en konkret vurdering anvender lovgivningens muligheder for at sætte ind over for den kriminalitet, der begås af asylansøgere i Danmark.

[Foranstaltninger over for den enkelte asylansøger]

Men det er også vigtigt at understrege, at det jo ikke sådan er til at vide, om en asylansøger er kriminel eller ej.

Kun et begrænset antal udlændinge set i forhold til det samlede antal asylansøgere på årsplan ansøger om asyl i forbindelse med, at de kommer i kontakt med politiet på grund af begået kriminalitet.

I de aller fleste tilfælde, hvor en udlænding indgiver en ansøgning om asyl her i landet i en politikreds eller til Rigspolitiet i Center Sandholm, vil politiet ikke på dette tidspunkt have kendskab til, om udlændingen måtte have begået kriminalitet her i landet, i hjemlandet eller i et tredjeland, eller om den pågældende har til hensigt at begå kriminalitet her i landet på et senere tidspunkt.

Den enkelte asylansøger kan i sagens natur ikke forventes selv at oplyse politiet om tidligere begået kriminalitet eller om den pågældendes intentioner om at ville begå kriminalitet, ligesom politiet og myndighederne i øvrigt under asylsagens behandling ikke må tage kontakt til hjemlandets myndigheder med henblik på at få belyst en eventuel kriminel fortid.

Det forhold, at en asylansøger tilhører en nationalitet, som er overrepræsenteret i kriminalitetsstatistikken, kan ikke i sig selv begrunde iværksættelse af særlige tiltag.

En asylansøger skal således have begået kriminalitet her i landet, før det er muligt at reagere over for den pågældende.

[Udvisning af kriminelle asylansøgere]

Der skal ikke herske nogen som helst tvivl om regeringens holdning til udlændinge, der idømmes frihedsstraf for kriminalitet: De skal udvises af Danmark, medmindre udvisning i den konkrete sag vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Alle muligheder for udvisning bliver således benyttet.

Københavns Politi har sammen med Københavns byret lavet en såkaldt fast-track ordning for sager om asylansøgere, der er taget for handel med narkotika. Det betyder, at sagerne berammes hurtigere.

Det er det klare udgangspunkt, at asylansøgere, der dømmes for narko-kriminalitet, vil blive dømt til udvisning.

Hvis asylsagsbehandlingen ikke er afsluttet, følger det af udlændingeloven, at en asylansøger som udgangspunkt ikke kan få opholdstilladelse, når asylansøgeren er dømt til udvisning på grund af kriminalitet. Det kan f.eks. være, hvis asylansøgeren har begået narkotikahandel, tyveri, vold eller en række andre former for kriminalitet. Asylsagen vil blive hastebehandlet med henblik på, at spørgsmålet om udrejse afgøres hurtigst muligt. Det skal med andre ord signaleres, at samfundet ikke tolererer kriminalitet.

Hvis den pågældende har fået afslag på asyl, så sørger politiet for, at vedkommende bliver udsendt umiddelbart efter endt afsoning, medmindre forholdene i hjemlandet er sådan, at vi ikke har mulighed for at udsende til det pågældende land.

[Udlændingelovens §§ 35 og 36]

Når først en asylansøger har begået kriminalitet her i landet, har politiet en række reaktionsmuligheder i forhold til den pågældende, herunder iværksættelse af frihedsberøvelse efter udlændingelovens §§ 35 og 36, hvortil der henvises i spørgsmål Y.

Jeg vil i den forbindelse tillade mig at henvise til min besvarelse af spørgsmål 403, som igen henviser til besvarelse af 27. november 2012 af spørgsmål nr. 24 her fra udvalget, hvori der med bidrag fra Rigsadvokaten og Rigspolitiet gives en meget udførlig redegørelse for, hvornår § 35 kan anvendes, og hvornår den i praksis bliver anvendt.

Det fremgår heraf, at det følger af udlændingelovens § 35, at en udlænding kan varetægtsfængsles, hvis der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværel-

se under sagen og eventuel appel, indtil bestemmelse om udvisning kan fuldbydes, og når

- 1) udlændingen ikke har fast bopæl her i landet, og der er begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning efter udlændingelovens §§ 22-24, eller
- 2) udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud.

§ 35, stk. 2, omhandler varetægtsfængsling efter straffens udståelse af asylansøgere, der ved endelig dom er udvist efter udlændingelovens §§ 22-24.

Det fremgår desuden af besvarelsen, at det er Rigspolitiets opfattelse, at mulighederne for at varetægtsfængsle en udlænding, der er udvist ved dom, i medfør af § 35 i tiden fra løsladelse efter afsoning af den idømte straf, og indtil uvisningen kan fuldbyrdes med udsendelse, anvendes i videst muligt omfang inden for de rammer, der følger af Danmarks internationale forpligtelser.

Udlændingelovens § 36 indeholder en lang række bestemmelser, som giver mulighed for at anvende administrativ frihedsberøvelse over for udlændinge i forskellige situationer. Frihedsberøvelse kan således anvendes til at sikre muligheden for afvisning, administrativ udvisning, overførsel, tilbageførsel eller udsendelse af en udlænding, der i øvrigt ikke har ret til at opholde sig her i landet. Herudover kan frihedsberøvelse anvendes over for udlændinge, der ikke i tilstrækkelig grad medvirker til udlændingemyndighedernes eller politiets sagsbehandling.

Anvendelse af frihedsberøvelse i henhold til udlændingelovens § 36 forudsætter, at de i udlændingelovens § 34 nævnte foranstaltninger – det kan f.eks. være meldepligt eller deponering af pas mv. – ikke er til-

strækkelige til at sikre muligheden for henholdsvis afvisning, udvisning, overførsel, tilbageførsel eller udsendelse.

Det beror altid på en konkret vurdering af sagens omstændigheder, om en frihedsberøvelse skal iværksættes eller opretholdes, herunder om frihedsberøvelsen understøtter det ønskede saglige sagsfremmende formål.

Rigspolitiet har udarbejdet en strategi for anvendelse af varetægtsfængsling og frihedsberøvelse efter udlændingeloven. Strategien, der fastlægger den overordnede ramme for politiets anvendelse af frihedsberøvelse i en udlændingeretlig sammenhæng, bygger på det hovedprincip, at frihedsberøvelse altid skal anvendes med omtanke og kun, hvis og så længe det er nødvendigt for at tilgodese det ønskede saglige sagsfremmende formål.

En frihedsberøvelse af udlændinge tager altid udgangspunkt i strategien.

For så vidt angår hyppigheden af anvendelsen af henholdsvis udlændingelovens § 35 og § 36 har Rigspolitiet oplyst, at politiets it-systemer ikke understøtter muligheden for at føre statistik over antallet og længden af iværksatte varetægtsfængslinger/frihedsberøvelser efter udlændingeloven.

Men som jeg sagde tidligere, er det Rigspolitiets vurdering, at navnlig muligheden for frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 35 anvendes i videst muligt omfang inden for lovens rammer og i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser.

[Afslutning]

Så har jeg vist været rundt om alle spørgsmål.

Jeg håber, at det er kommet klart til udtryk, at jeg ikke vil acceptere, at nogle mennesker kommer til Danmark for at begå kriminalitet under dække af at være på flugt. Derfor er jeg også glad for, at der bliver gjort så en stor indsats for at bekæmpe problemet.

Tak.